

Octubre

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 6 ptes. l'any; Estranger 6'50 ptes

Preu: 50 Cts.

LLORENS . Obradors Tipogràfics . Palamós

ALIMENTS per a Règim Diètic i Diabètic de la
casa Manuel Frères de Lausanne (Suïsa) i

Xocolates

PURES DE CACAU, elaborades en el Convent
de LA TRAPA pels RR. PP. CISTERNENSES

DIPOSITARI

EXCLUSIU :

Ricard Rocafort (SUCCESOR DE
A. MASSANA)

Carrer de Fernando VII, 14. — BARCELONA

CON UN EJEMPLAR DE LA

GUÍA GENERAL DE CATALUÑA

(Bailly - Baillière — Riera)

*tendrá más de trescientos mil
datos y señas*

de cuantos se dedican al Comercio, In-
dustria, Agricultura, Minería, Ganade-
ría, Profesiones, etc., en la extensa
y rica región catalana

**CUATRO PRECIOSOS MAPAS
EN COLORES**

1 TOMO

SÓLIDAMENTE ENCUADERNADO:

20 Pesetas

Franco de portes en toda España

Anuarios Bailly-Baillière y Riera Reunidos, S. A.
Consejo de Ciento, núm. 240. BARCELONA

HOTEL IBÉRICA

Allotjament per dia 9 i 10 ptes.
Idem per llargues temporades a
preus convencionals :- Coberts
a 4 ptes. Es serveixen banquets
a preus moderats i també es
disposa de lloc per allotjar cara-
banes d'excursionistes amb un

ESPLENDID SERVEI.

Comte de l'Assalt
Telèfon, 4915 A.

BARCELONA

ALFOMBRES

TAPISSERIES

LLENCERIA

H. Blanco Bañeres

Plaça St. Jaume BARCELONA : : Call, 21 :
TELÈFONS 19.115 i 74.712 St. Honorat, 113

IMPORTACIO DIRECTA DE TAPISSOS
DE SMIRNA I PÈRSIA (ORIENT)
ESPECIALITAT AMB ELS ANUSATS A
MA DE FABRICACIÓ NACIONAL

**CEREBRINO
MANDRI**

**CURA EL DOLOR
DE CABEZA,
NEURALGIAS, DOLORES
NERVIOSOS O REUMATICOS
Y LAS MOLESTIAS PERIODICAS DE LA MUJER
NUNCA PERJUDICA**

MARCA REGISTRADA

Manera de tomarlo

Para el dolor de cabeza, neuralgias diversas, (faciales, intercostales, de riñones, ciática, etc.), molestias periódicas de la mujer y, en general, en todo ataque agudo de dolor, una cucharadita disuelta en agua, una, dos o tres veces, con media hora de intervalo. En el reumatismo febril una cucharadita tres o cuatro veces, repartidas durante el día, en la misma forma. En las afecciones dolorosas crónicas se toma en ayunas ocho días de cada mes y una o dos veces caso de presentarse el ataque de dolor. Usado en esta forma y siguiendo siempre el consejo del médico se logra vencer enfermedades dolorosas arraigadas y siempre aliviar grandemente a los enfermos.

Preparado por **Francisco Mandri**, Médico y Químico
Farmacéutico en su Laboratorio, **Calle de Provenza, 203 - Barcelona**

MARINADA
ANY 1930

Un article de Pompeu Fabra

Cal gramàtica als escriptors

Hi ha encara molts escriptors que menyspreen la tasca del gramàtic. Aquest voldria obligar l'escriptor a emprar determinades formes verbals, impedir-li usar tal i tal construcció habitualíssima o prohibir-li, en els seus versos, de fer sinalefes consagrades per la tradició joc-floralesca; l'escriptor no pot subjectar-se a tot això: això mataria la seva espontaneïtat; i, com s'ha dit i repetit mil vegades, l'escriptor ho ha de sacrificar tot a l'espontaneïtat.

Però, vegem. Això de l'espontaneïtat ¿vol dir que l'escriptor ha d'escriure la mateixa llengua que parla usualment? Vol dir que si parlant diu *puesto* o *hasta*, li cal admetre en les seves produccions literàries aquests mots que a tot hora brollen espontàniament dels seus llavis? Oh, no, direu; tothom sap prou que aquests són castellans i quan escriurà cercarà de reemplaçar-los per paraules catalanes. Perfectament; però això ja és una correcció, una limitació d'aquella espontaneïtat sobirana.

Hom diu parlant *puesto* o *hasta* o *sin embargo*, però sap que aquests mots són castellans i, en escriure, els evita; això li farà

potser rebutjar un vers i retenir tota una clausula; però ho creu ineludible. Ningú no podria avui escriure aquells mots invocant els furs de l'espontaneïtat. I, d'altra part, tothom jutjaria ben minça la inspiració, ben poca la força creadora d'un escriptor, que no resistissin l'indispensable treball de depuració del nostre lèxic: aquell qui té belles coses a dir, no deixarà de dir-les perquè hagi de subjectar-se a aquest treball; ans les dirà en una forma altrament més bella; l'obra d'art no hi perdrà res, ans hi guanyarà.

Avui, quan un escriptor sap que un mot és foraster, el rebutja, cerca de reemplaçar-lo per un de català. Si n'emplea encara algun, és per inadvertència, per ignorància, i no pensarà pas a defensar-lo en nom de l'espontaneïtat. Però això que tothom fa avui en ço que es refereix als castellanismes de lèxic, sense pensar que l'obra d'art en pugui patir mica ¿per què no ho fariem en ço que esguarda a tots els altres castellanismes que desfiguren la nostra llengua? Tothom està d'acord que n'hem de foragitar els mots castellans: ¿per què, doncs, no combatiríem igualment les construccions castellanenes, els

ritmes castellans, totes les pertorbacions sofertes pel català sota la influència castellana?

Qualsevol riuria avui, del qui sostingués que la producció literària havia de resultar perjudicada perquè hom substituïx *favorescut* per *afavorit*, *aconteixement* per *esdeveniment* o *dil·xòs* per *benaurat*. Però no ha pas de resultar més perjudicada perquè *oració* sigui tractat com a tetrassíl·lab, o *glòria* com a esdrúxola (segons l'antiga prosòdia catalana), o perquè hom no admeti el relatiu compost *el que*, o *quin* com a equivalent *Je cuyo*. Fóra, doncs, incompreensible que d'un costat rebutgéssim implacablement els mots forasters i de l'altra no tractéssim de desfer-nos igualment de les construccions i pronúncies degudes a l'acció pertorbadora del castellà. Talment, que si avui constatem en les publicacions catalanes molts més castellanismes sintàctics i prosòdics que no de lèxic, no ho havem d'atribuir segurament a altra cosa sinó al fet que aquells són de més difícil descobrir que no aquests.

No és creïble que sigui a gratcient, obeint a una determinada teoria sobre la creació literària, que molts escriptors cometin encara certs castellanismes. Es que no saben que ho siguin; altrament, no s'explicaria que els cometéssin autors que potser no gosen a usar mots com *gràcies* o *venir*, que reemplaçen curiosament per *mercès* i *vindre*. Doncs, els tals autors sembla que haurien de sentir infinitament grat a aquell qui els ajudés a descobrir castellanismes i els indiqués la manera de remeiar-los: el gramàtic. Però els tals autors són precisament els qui menyspreen la tasca del gramàtic.

I, nogensmenys, aquesca tasca és imprescindible en l'obra de redreçament i fixació de la nostra llengua literària. Aquesta ha sofert una infinitat de deformacions, moltes de les quals són difícilíssimes de reconèixer. Solament un exàmen profund de cada mot, de cada forma, de cada construcció pot conduir-nos a la descoberta de tots els castellanismes que infesten el català modern. Solament l'estudi pregon de la llengua antiga i la coneixença perfecta dels dialectes actuals poden donar-nos els mitjans de remeiar-los, al mateix temps que ens guïïn en

la delicada tasca del triatge de les múltiples formes i construccions vivents.

Són innombrables els exemples que hom podria aduir en demostració de la utilitat dels estudis gramaticals en el moment actual de la nostra llengua. Ens accontentarem citant-ne dos, agafats a l'atzar.

El català actual presenta, l'una al costat de l'altra, amb la mateixa significació, les dues construccions *amb la condició que* i *ho facis de seguida* i *amb la condició de que* i *ho facis de seguida*. La segona és avui considerada com un castellanisme. ¿I qui hauria sospitat mai, a primera vista, que una construcció tan corrent, la preferida potser pels nostres escriptors vuitcentistes, podia ésser deguda, ella també, talment com *puesto* o *sin embargo*, a l'acció pertorbadora del castellà? Per caure-hi, ha calgut que, tot estudiant un capítol de gramàtica comparada de les llengües novollatines, on se tracta de les proposicions completives, un hom parés esment que el castellà es separava del francès, de l'italià i del romanès, pel fet d'admetre la preposició *de* davant la conjunció *que*. La coneixença sola d'aquest fet féu entrar en dubte sobre la legitimitat de la segona de les dues construccions catalanes, idèntica a una construcció *característica* del castellà. Llavors un hom es posà aquesta qüestió: ¿com tractaven els nostres autors antics les proposicions completives? I els nostres autors antics foren llavors llegits parant especial esment en les preposicions completives, i hom adquirí el convenciment que les introduïen sempre, sense excepció, mitjançant la sola conjunció *que*: «...ells li lliurarien la vida ab la condició *que* aquells qui anar-se'n voldrien sen'anassen la on se volguessen». Crònica de Pere III; «...tramés la coloma, qui aportà per senyal un ram d'olivera en significança *que* la mar era baixada», R. Llull; «E lo Emperador mostrava tenir gran desig *que* lo seu capità fos en lo camp», Tirant lo Blanch; «...e donassen ocasió *que* fossen be coneguts en lurs costums e maneres», Bernat Metge. De les dues construccions esmentades, la primera era, doncs, indubtablement la preferida, l'única correcta.

El barceloní diu *veiés* en l'imperfet de subjectiu del verb *veure*; altres dialectes ca-

tòlans diuen *vegés*. Certa prevenció contra el barceloní, potser l'existència del present *vegi*, feren que els escriptors es decantessin a favor del *vegés*. I, nogensmenys, *veïès* era indubtablement la forma preferible, ja que, tot essent la forma del dialecte central, era la continuació d'una antiga forma literària, mentre que *vegés* era una de tantes formes encaminades, freqüents en els nostres parlars forans, com *caiguent*, *diguent*, *tinguent*, *vegent*, *siguent*, del tot inacceptables. Calgué que un gramàtic ho fes avinent: la *d* de *videre* no podia haver donat *g* en els temps pretèrits; aquests es conservaren purs en l'antiga llengua literària; l'imperfet de subjuntiu era *ves* o *veés*; i d'aquest *veés* prové el *veïès* barceloní, com del *veem* antic prové el *veiem* modern, i del *veeu* el *veien*.

Solament l'estudi científic de l'evolució dels sons i construccions i formes llatines en català, la coneixensa perfecta de la morfologia antiga, la comparació minuciosa de les regles sintàctiques de les diferents llengües llatines, poden guiar-nos d'una manera segura en la tasca de fixació de la nostra prosòdia, de la nostra ortografia, de la nostra morfologia i de la nostra sintaxi, pertorbadetes totes, així com el vocabulari, per la doble acció perniciosa d'un llarg període de decaïment literari i d'una forta influència castellana.

Molt s'ha fet en l'obra de redreçament i nacionalització de la nostra llengua; però és lamentable que els resultats obtinguts no siguin immediatament aprofitats per tothom, i que molts escriptors continuïn cometent castellanismes que fa anys i anys que han estat denunciats. En qüestió de sintaxi, per exemple, encara se'n cometen de tan greus com ho seria l'empleu dels mots *puesto* o *sin embargo*.

Un escriptor de cinquanta anys endarrera ha d'ésser llegit amb una gran indulgència envers el seu vocabulari quasi bilingüe, i la seva sintaxi i la seva mètrica totes castellanes. La seva generació es trobà amb una

llengua completament malmesa i no podia pas ésser obra d'un dia retrobar la nostra prosòdia, la nostra sintaxi, el nostre lèxic. Moltes coses que avui, després d'una llarga tasca de depuració sabem que són desviacions malaltisses de la llengua, llavors eren considerades com a perfectament acceptables; autors il·lustres escrivien tot naturalment *hermós*, o feien monosíl·lab *suau* o traduïen *quienes* per *quins*. Però avui tals defectes ja no són tolerables.

I, amb tot, són freqüentíssims. I és que són ben pocs els escriptors amatents a aprofitar-se de les descobertes i troballes dels que s'afanyen a enriquir i purificar la llengua. Coses que s'ha demostrat *matemàticament* que són disbarats, les trobem encara a cada pas en la majoria de les nostres publicacions. L'escriptor avui no té excusa, el qual continua escrivint, com si ningú no hagués fet avinent que tot això són disbarats, *doncs per puix*, *quin per qual*, *el que per el qual*, *els demés per els altres*, *per a* en lloc de *per*, *els hi* en lloc de *els*, *aparescent* en lloc de *aparegut*, *pretenir* en lloc de *pretendre*, o fa rimar *cor* amb *claror*, o fa dissil·lab *comiat*. Amb el seu menyspreu per la tasca del gramàtic, hi ha escriptor, per altres conceptes potser ben apreciable, que escriu, ell, literat, en un català inferior al de tal dependent de comerç o estudiant sense cap pretensió literària, el qual, però, desitjós d'escriure passadorament la seva llengua, fa ço que fa qualsevol que pretèn saber una cosa: aprendre-la.

L'escriptor que menysprea o ignora la tasca del gramàtic és un mal escriptor i un mal patriota. En lloc de col·laborar a l'obra de perfeccionament de la nostra llengua, l'entrebanca, contribuint a la perpetuació de tares vergonyoses de les quals la llengua literària hauria de trobar-se temps ha completament alliberada.

POMPEU FABRA

(De *El Autonomista*, de Girona).

Càntic d'ensomnis

Loesia premiada

Dins la nau dels meus ensomnis
dugues llànties mir', penjant;
l'una brilla esgrogueïda
resplandint amb llum suau,
l'altra és grisa, tan grisenca,
que basarda fa al mirar;
crema amb llàgrimes d'espurnes
qu'engeguen sinistre flam
i enlluerna, escalfa i encega,
l'esperit enmatzinant.

.....
¡Llàntia d'or, esporuguida!
¿Què tanca 'l fons dels teus raigs,
que llúu amb reflexs de celísties
que'm tenen el cor robat?..
¡Llàntia grisa, llàntia fosca
com la negror del pecat,
qu'enclous resplandors d'incendi,
fulgurances infernals;
llengua de foc, verinosa,
quin blè hi posà Satanàs;
quin oli hi abocà l'odi,
perquè no s'apagui mai!
¿Perquè cremes sempre amb febra,
tots els reialmes llepant?
¿Qui t'ha encès, sinó l'enveja?
¿Qui't manté, sinó l'afany
verinós, del viu deliri
de cervells desgavellats,
de follies que rebrollen
amb glopades infernals?

.....
Dins la nau dels meus ensomnis,

cada poble hi ve a portar,
per a omplir la llàntia negra,
del verí gotes i raigs;
cada raça 'l flam revifa
tan com pot, i tal com sap,
amb somris de traïdoria
llurs designes falsejant;
i enllà el geni de la guerra,
amb daler, ¡com forja 'ls llamps!

.....
Llàntia grisa, llàntia negra,
que llampegues sanglotant;
que amb llengots de foc fas mofa
de tendrors del cor humà:
de ta força pavorosa
prou s'apropa el darrè instant;
dels estrèbs, quan siga l'hora,
segarà 'l cel els lligams,
apagant, d'un buf, tes flames,
la divina voluntat;
i allavors dels meus ensomnis
penjarà en la immensa nau,
sols la llàntia sobirana
que la fe manté cremant,
quina llum al fons de l'ànima
va clarors del cel filtrant;
i allavors, caient a trossos,
d'una llei l'imperi fals,
la raó, vencent la força,
regnarà establint la pau
i aprendran de nou els homes
a estimar's com a germans!

FRANCESC MARULL

N. de la R.—Fa algun temps que va ésser escrita aquesta composició, i no l'havem arranjat a les noves normes ortogràfiques per no minvar-li valor.

A LA FAMILIA CASAS - GRAELLS

A Josep Casas i Tintoré

La pobra llar de somnis recordança
haurà sigut una petita ofrena.
¡Oh bon amic, preneu-la sens recança
ara que el goig els nostres cors omplena!

Amb l'amistat que neix tan esponera
adornarem l'escut de nostra terra;
així l'enllà veurà que la senyera
és feta amb cors sincers, nets de desferra.

¡Qui sap si un jorn la sang de nostres venes,
fent retornar ço que el traidor allunya,
durà els batecs per planes i carenes
del cor malalt de nostra Catalunya!

I amb fe i valor, guiats pel ferm deliri
de trossejar la soga verinosa,
empunyarem la palma del martiri
engarlandant l'emblema gloriosa.

A Emilia Perez de Casas

L'escala penosa, camí de la vida,
heu encatifada amb lliris florits
de calze puríssim i flaire endolcida
que buiden de penes els cors oprimits.

Veient-la guarnida, voldria pujar-hi
per treure les punxes de cada esglaó;
les punxes trobades passant eix rosari
a tots ens recorden moments de doló.

¡Seguiu enfilant vos per eixa rotera
on tan ben sembrada deixeu la virtut!
La vostra mirada, que sempre és sincera,
a tota dolença retorna salut.

I si les espines no puc arrencar-vos,
del vostre calvari vull sêr cirinen;
perquè, en mon deliri, de prop contemplar-vos
eternament pugui duent vostra creu.

A Josep Casas i Perez

Si encara sagna la greu ferida
que les entranyes us va nafrar,
¿qui amb més tendresa la pot torcar
que vostra mare d'amor nodrida?

¡Oh pobra mare! fou envellida
per la congoixa del desampar,

veient buidar-se la santa llar
d'aquella fruita que era sa vida.

Si; l'heu reomplerta altra vegada;
però, el somriure... mostra marcada
transformació.

Si el cor va pendre-us la flor d'un dia
sols pot calmar-vos la melangia
una oració.

A Teresa Casas i Perez

Gronxant vostres somnis en mig d'harmonia
les notes despreses són cants plens d'amor
que l'ànima embaumen de goig i alegria.
¡Gronxeu-los, formosa! puix són un tresor.

L'oratge que alenta tan rica penyora
de nostra niçaga neix sà i vertader;
si vol desviar-lo ratxada traidora,
sabreu amb coratge tornar-lo refer.

El somni ja és tasca; sou dona, sou mare.
La flor que heu posada damunt de l'altà,
durà fruits encesos pel foc del seu pare;
i sols nostra terra fruir-los podrà.

I, quan sereu vella, per ells ajudada,
els cims gloriosos haureu escalat
deixant ben complerta la dura creuada
que amb gran valentia ja haveu començat.

A Jaume Graells

El llarg estar per llunyes encontrades
és font d'enyor que raja nit i dia;
en son bassal s'abeuren agrupades
les il·lusions que marquen nostra via.

Per les ciutats d'amor sembreu la grana
cercant el pa pel fill que riu... i plora;
d'un clap de cel veieu sempre l'ufana
bo i respirant records de qui us adora.

De les suors que faç avall rodolen,
feu gotinalls de veu tota dolcesa
que, sens parar, dins vostra llar mormolen
alegres cants de nova juvenesa.

I, aquell ressó, transforma l'enyorança
que va niar durant la llarga absència,
en altre font; d'on raja l'esperança
de veure, un jorn, finida l'inclemència.

*A la formosa nena**Maria Teresa Graells i Casas*

Tendre angelet, reclós en l'innocència,
qui encar del món la veu no pot oir,
amb quin fervor reclamo ta indulgència
abans d'obrir el pas d'un greu sospir!

Sóc malferit, però el meu cor batega;
cruels sanglots ma gola han eixugat;
i el mot més sant, que aqueixa força ofega,
jamai podré deixar-lo abandonat.

Mes, si el Destí no escolta ma pregària,
què n'entreuré d'obrir nous esborancs?
Dels grans avencs no s'ompla la fondària
tirant-hi plors i tristos entrebancs.

Doncs, en repós ja deixo les tristeses
que han amargat la meva joventut;
potser, així, el somni de grandreses
esborrarà l'amarga solitud.

JAUME TUNEU i POL

EXCURSIONISME

Són molts els qui parlen de l'excursionisme i són pocs els que saben el significat integral d'aquest mot avui en voga.

Innombrables són els joves que surten a fòra a practicar obertament aquest esport, com han definit gran nombre d'excursionistes que avui tenen fama (?), però pocs per a no dir cap, els que surten amb un determinat afany de fer quelcom de profitós tan moralment com material. I la culpa no és pas d'ells, sinó del desconeixement quasi absolut de llur finalitat dins l'ample camp que l'excursionisme ofereix a qui espontàniament el practica i hi simpatitza.

De qui és, doncs, la culpa?

Es dolorós respondre a correuita aquesta qüestió. I dic que és dolorós perquè és cosa aquesta de la culpa que ningú la vol tenir mai per mai, i això que gairebé sempre la tenim.

Haurem, però, de confessar que si bé la culpa cau damunt nostre amb tota la seva ardor i plenitud, no és tota ella nostra, màxim si les nostres activitats són col·lectives. En aquest cas la culpa dependrà en alguna part dels directors tècnics d'aquell agrupament, per no donar-nos la mà — com infants — en els precisos moments de la nostra desfellença.

I d'aquesta manca d'ajut que po-

driem dir-ne de desconeixement en depenen en la seva major part la nostra inconsciència ciutadana. Som ciutadans perquè ens ho han dit, però sense que nosaltres en tinguem una noció sòlida, com som excursionistes perquè ens han fet veure que el portar una motxilla a l'espatlla i unes venes lligades als peus volia dir per la gent, excursionista, però res més.

I naturalment de tal matèria tal producte, de tal modo d'entendre l'excursionisme, tal excursionista.

I tots ens queixem i tots geme-guem, però de tantes queixes i gemecs no surt cap consciència prou absoluta per a dir prou i implantar el seu programa.

Es que manca valentia? Es que falta coratge? Jo crec que no.

El què manca és una mica més de bona orientació col·lectiva, i res més.

Les dificultats que poguéssin presentar-se foren fàcilment resoltes per l'unió de la col·lectivitat, contràriament que ara no poden ésser resoltes per quant cada entitat, una capelleta, sosté una idea contrària de l'altre entitat.

No falten consells. Això sobradament fa temps que ho sabem els qui figurem en les rengleres excursionistes fa una pila d'anys; el què manquen són excursionistes que vulguin escoltar-nos i perseverar en l'única doctrina excursionista.

I no és d'estranyar la manca d'aquests joves, quant com he deixat dit abans cada entitat pel seu compte sosté una idea diferent a la col·lectivitat.

Es censurable, però és la veritat i en aquest moment de revelació cal dir-la, car no som nosaltres d'aquells

que fent mèrits d'una cosa només veuen que excel·lències.

El dia que els excursionistes es repleguin sots un sol banderí, dit ideal serà aleshores quant l'excursionisme podrà fer valdre llurs drets, podrà fer remuntar l'edifici de la significació dins el què avui repeteixo és impossible, com es impossible la mort sense haver-hi la vida.

Són molts els qui creuen que avui l'excursionisme ha adquirit plenament aquell grau de vitalitat pel qual s'arriba a la glòria, però poc pensen aquests que l'edifici al més petit oreig anirà desfent-se poc a poc fins a no quedar ni rastre d'ell.

Les capelletes creades són el primer símptoma de les possibles desfetes, de la disgregació.

Per què, pregunto jo, no podria existir tan sols una entitat única que fos dedicada a l'excursionisme i dintre d'ella aplegats tots aquests elements que avui roden pel món, destruint, malgrat la seva força de voluntat i saber, l'essència única de l'excursionisme?

Es que tal vegada no senten igual o és que volen guanyar llorers els dirigents?

Crec en lo segon no pas en lo primer.

I dic això sense temor a cap ofus-cació ni emportat per cap desig innat.

No existeix una verdadera germanor dins l'excursionisme perquè cada excursionista pensa aconseguir llorers i d'aquí rau la més grossa equivocació, el gran caos que ens perjudica a tots.

Totes les queixes, totes les accions

queden anorreades davant d'una prova com aquesta, per si sola més que suficient i exacta de la marxa que pren el nostre excursionisme, marxa que, com a infant de pocs anys, ha de robar un obstacle que barrant-li el pas l'ha de fer caure en l'error i en la perdició.

Som sincers, per tant no mentim ni podem mentir. L'actitud avui dels nostres excursionistes és dolorosa, perquè cadascú pel seu cantó tira una pedra en el terrat del veí germà, i aquí la gran dissort nostra.

JOSEP MARIA GUARDIA.

Les Campanes

A l'espiritual poetesa
M.^a del Carme Marcè

Mira... Com branden joïoses
i repiquen festoses
amb goig esplendent!
Volten i giravolten
i xisclant ufanoses
l'esperit s'emporten
enllà... enllà del firmament.

Però... sents?
Ja callen, no riuen
i sembla que ens diuen
el seu gran dolor...

Si, sembla que ploren
i, dolorides, entonen
un cant de tristor...

També els nostres rostres, als embats de la Vida,
pregonen, com elles, el Goig i el Dolor,
ploren i riuen, amb expressió indefinida
trenant a l'uníson l'himne a l'Amor.

WENCESLAU DALMAU

Germà Serè

En l'ample camp del firmament, ningú
no hi veu res més que les estrelles,
petits brillants que porta la nit, llum
per ella un penjoll fet de mil centelles
en aqueix pit fornit de meravelles.

Camins que mai no han tocat els peus
entenebrits de pols i roïnesa,
camins esbadiats i sense freus
només hi passa el sol, la lluna encesa,
les flames dels profetes, la puresa.

Vosaltres sou la ruta pel marí
que emproa en la nit de borrascada
per batre's amb el tràngol, el garví
en una nit d'horrenda salvatjada
de mar avalotat d'aigua malvada.

Serè que menes vagabons errants
enduts pel vent que dins l'espírit s'hi lleva
coneixen ells les sendes, els topans,
mirant un horitzó sense cap treva
celestia del seré, antorxa seva.

Alè que quan la quietut hi és
al cim de l'arbre un ocell reposa;
ets el misteri de la nit estès
que troba el serè com una rosa:
Serè, ets alevada allitosa.

Com fent de tu un cavaller d'encant
que passes gentilment ple d'amorettes;
serè d'istiu de la tardor galant;
serè de nit d'hivern, vas de puntetes
atravessant un camp de mil floretes.

Serè de birbilleig, de tremolor,
serè d'embruixament i de llegenda,
tu ets un paladí que tens un cor
dessota aquest vestit com una prenda
robada, és per tu una prebenda.

Tu dones un blau viu al nostre mar
i tu als brolladors la transparència
d'un gran zafir quiet, l'arremorar
d'un lleu vestit airós, ple de cadència
i poses cromatismes a l'hortènsia.

Germà serè que fas cruxir l'hivern
el penya-sec que amb el fred s'esberla,
i fas lluir la flor de l'aladern
damunt un brí com si fos una perla
la gota d'aigua en la canya-ferla.

Tu lloa Déu, que ell t'ha donat
un atribut, la teva gran riquesa,
on hi ets tú, hi ha la claretat,
germà serè, tu guardes la nuesa
d'un bell estel tot blanc de castedat.

Del llibre «La Vall de Núria».

P. HILARI d'Arenys de Mar (Caputxi)

CONCURSOS MUSICALS

Fundació

Concepció Rabell Cibils = Vda. Romaguera

Els senyors Marmessors de Na Concepció Rabell i Cibils, Vda. Romaguera, instituiran a nom i memòria d'aquesta dama un repartiment de premis a obres musicals, mitjançant concursos que es convoquen el dia 8 de Maig de cada any.

L'Orfeó Català, de Barcelona, associant-se als desigs dels senyors Marmessors, i en compliment d'honrosa comanda, adreça als compositors catalans el present

CARTELL

Premi de 2.000 pessetes a les millors «Variacions» per a orquestra i piano. Acompanyarà a cada partitura una reducció de l'orquestra per a piano.

Els compositors que concorrin al present Concurs han d'ésser fills de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.), o han de tenir, almenys, deu

any de residència en alguna de les contrades on es parla la llengua nostra. L'Orfeó Català podrà exigir dels autors premiats la documentació necessària per a justificar aquesta condició.

Les composicions no hauran d'ésser escrites de mà dels mateixos autors, sinó de copista, procurant en elles la major claredat.

En cas de publicar-se alguna de les composicions mereixedores de premi de la present Fundació, serà obligatori estampar, en el lloc més escaient, que l'obra ha estat premiada en els *Concursos Concepció Rabell i Cibils, Vda. Romaguera*, devent-se, així mateix, precisar l'any corresponent.

Els senyors Marmessors es reserven, en la persona d'En Rafel Patxot i Jubert, el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, retenint del producte de llur venda les despeses de publicació, i deixant, a benefici dels autors els rendiments successius.

L'Orfeó Català es reserva el dret de fer executar, sempre que vulgui, les composicions premiades, els manuscrits de les quals passaran a formar part del seu Arxiu-Biblioteca i en cap cas no podran sortir-ne. Si l'autor d'alguna de les obres premiades en desitja còpia, l'Orfeó Català la farà treure, essent-ne la despesa a càrrec de l'autor.

La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors.

És potestatiu del Jurat el deixar d'adjudicar el premi, en tot o en part, per raó del magre valor de les obres presentades.

Les composicions, que hauran d'ésser rigorosament inèdites, s'enviaran a l'Orfeó Català (carrer Alt de Sant Pere, 13), a nom

de Joan Salvat, Secretari dels Concursos Concepció Rabell i Cibils, Vda. Romaguera, i cada una d'elles portarà un lema.

TERME D'ADMISSIÓ: Fins tot el dia 15 de Febrer de 1931.

El veredict del Jurat es farà públic el dia 8 de Maig de 1931.

Per a conèixer els autors premiats quan es publiqui el veredict del Jurat, aquest demanarà la remesa d'uns quants compassos de la composició premiada, acompanyats del nom i residència del guanyador del premi. Els autors premiats seran degudament convocats a recollir els premis en una data compresa dintre els tres mesos següents a la publicació del veredict. Els compositors que, en circumstàncies normals i havent estat convocats per tres vegades, no es presentin a recollir els premis dintre els tres mesos assenyalats, s'entendrà que renunciïn als drets llurs.

Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredict, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant el dit terme, l'Orfeó Català es desentén del compromís de guardar-les.

Formen el Jurat els mestres següents:

LLUIS MILLET (designat per l'Orfeó Català).
 MARIAN VINYAS i VINYAS (designat per En Rafel Patxot i Jubert)—JOAN LAMOTE DE GRIGNON (designat pel Sindicat Musical de Catalunya).

Barcelona, 8 de Maig de 1930.

JOAQUIM CABOT PASCUAL BOADA
 President de l'Orfeó Català Secretari de l'Orf. Català

Publicacions rebudes

Monografies Mèdiques

«Tractament de les fractures» és el títol del fascicle 39 d'aquesta publicació científica que tant honora Catalunya. N'és autor el Dr. L. Ribó i Rius, un dels joves metges de més possibilitats i bon esdevenidor.

El tema és d'una importància capital per les profundes transformacions que han por-

tat en el tractament de les fractures, l'avenc de la Cirurgia ortopèdica. Per això el volum darrer de Monografies Mèdiques té un alt valor, per quant l'autor explica amb claredat totes les tècniques més modernes i d'èxit més segur.

Un altre avantatge d'aquest volum és que

està escrit de cara al metge pràctic i sobre-
o t rural, amb mitjans limitats. Tots els pro-
cediments que hom descriu poden ésser em-
prats d'una manera eficaç en el medi més
pobre. Per a aclarir encara més el text il-
lustren el volum 18 figures.

En resum, és un breu tractat de fractures,
imprescindible a tot metge i per a l'estudiant
aclaridor dels més grossos volums.

El Noticiari insereix: El camí de la llen-
gua catalana, per J. Aiguader i Miró. —Bio-
grafia del Dr. Josep M.ª Roca Heras, pel
doctor J. Freixes i Freixes.

Important és el 40e fascicle d'aquesta pu-
blicació. Important pel títol i pel text del vo-
lum, «Els nous tractaments de les tuberculo-
sis quirúrgiques», important pel nom de l'au-
tor, A. Aimes; però sobretot perquè és el
primer treball de col·laboració occitana a la
tasca assenyada, persistent, de Monografies
Mèdiques, d'alt valor científic i de no menys
alt valor catalanesc.

Alexandre Aimes és fill de Montpeller i
professor agregat de la seva Facultat de
Medicina. Home jove encara, té un just re-
nom en tot el món científic per la justesa i
mètode aciençat dels seus treballs. Aimes és
quí primer enceta en la col·lecció d'estudis
de Monografies Mèdiques la cooperació oc-
citana a la gran obra de donar grandesa a la
nostra cultura. Aquesta cooperació és més
agradosa per quant és efusiva «fets a més
que amb aquella gràcia i gentilesa francesa,
amb aquell fervor i entusiasme de contribuir
a l'esplendor dels germans de raça», com ens
diu el doctor Aiguader i Miró.

L'obra és densa de doctrina i d'ajustades
observacions i conseqüències. El tema vast
i complicat del tractament de les tuberculo-
sis quirúrgiques és limitat a les seves pro-
porcions en aquest volum en el qual l'autor
s'ocupa només dels mètodes de terapèutica
biològica i quimioteràpica. «Immobilització i
cura heliomarina resten la base del tracta-
ment, però la calma de la guarició és deses-
perant», diu Aimes en la Introducció. I en
cerca de tècniques que apressin aquesta len-
titut desesperant, l'autor analitza i valora tot
quant ha fet en els darrers temps de Medicina
respecte aquest problema.

Estudia acuradament el què pot donar d'
eficaç la bacterioteràpia, la toxioteràpia,
les glàndules de secreció interna i els pro-
fets que podem treure de la quimioteràpia
(sals de terres rares, cinamat de benzil, mè-
tode de Finikoff, clorur de calci, sintol). To-
ta observació, tot consell ben sospesat per
una llarga experiència en la seva clientela
privada i en l'«Institut Marí de Saint-Pie-
rre», del qual n'és director, i a més, breu-
ment i clarament explicat.

Aquest volum, celebració del quart ani-
versari de Monografies Mèdiques, honora
la publicació però ensems és una joia per a
Catalunya l'inici d'aquesta injecció massiva
d'homes d'estudi que venen de les terres d'
Occitània a engrandir la nostra obra de cultura.

El Noticiari insereix: La col·laboració oc-
citana. —El doctor Alexandre Aimes, per J.
Aiguader i Miró. —Biografia del doctor Jo-
sep M.ª Roca Heras (continuació), per J.
Freixes i Freixes. —Nòtules. —Sumari del
número vinent.

CONSULTORI
MEDIC-QUIRURGIC

JUBERT

MALALTIES DE LES CRIATURES
MALALTIES DE LA PELL
CIRURGIA INFANTIL — CIRURGIA DELS ÓSSOS
DIAGNÓSTICS

TRASLLADAT:
Plaça Constitució, 7, prals.

Girona

Del carnet esportiu

BREU COMENTARI DELS PARTITS JOGATS EN EL PRESENT CAMPIONAT GIRONÍ

Degut al poc espai de que disposem i considerant que al llegidor forà no li interessaria una ressenya extensa dels partits jugats per el club local en el Campionat Amateur 1930-31 ens limitarem a extreure aquelles coses més sobressortints:

La primera jornada (26 Octubre) donà els següents resultats:

Cassà-La Escala, 2 a 1; Figueres-Montgrí, 5 a 0; La Bisbal-Olot, 2 a 0 i Farnés-Palamós, 2 a 8. Aquest darrer jugat pel nostre onze en camp contrari, féu nèixer esperances d'arribar a la tan desitjada consecució del títol, però, com es veurà pels resultats que segueixen, aquesta sembla, ara com ara, difícil d'obtenir.

La segona jornada (3 Novembre) fou així: Palamós i U. S. Figueres empat a un gol aconseguits per Rosalenc i Gimbernat, respectivament. La Escala-Farnés, 1 a 2; Olot-Cassà, 5 a 1; Montgrí-La Bisbal, 1 a 1. En aquesta jornada quedaren classificats amb empat a 3 punts el Palamós, La Bisbal i el Figueres, començant a fer-se el torneig quelcom interessant.

En el tercer encontre s'enfrontaren els següents equips, amb els resultats de Palamós-La Escala, 2 a 0; La Bisbal-Figueres, 2 a 2; Cassà-Montgrí, 5

a 1, Farnés-Olot, 4 a 0. La puntuació es tornà a alterar passant a primer lloc el Palamós.

En la quarta jornada sofriren els palamosins una severa derrota que els col·locà en tercer lloc. Aquesta jornada es descapdellà d'aital manera: Olot-Palamós, 5 a 1; Montgrí-Farnés, 0 a 0; Figueres-La Escala 6 a 1; La Bisbal-Cassà, 2 a 0.

En el quint partit campionil es jugà al nostre camp amb el novell equip de Torroella de Montgrí, el qual disputà animosament els dos punts en litigi que es decantà per el Palamós amb un resultat de 2 a 1. Cal lamentar en aquest partit una desgraciada trompada del jugador foraster Carbó, el qual en sortí amb la fractura d'una cama.

Els demés resultats: La Escala, 3-Olot, 2; Farnés, 3-La Bisbal, 1; Cassà, 1-Figueres, 2.

La darrera jornada (30 Novembre) interessant per al Palamós i que ve a tirar per terra tots els anhels dels esportius per tal d'aconseguir el títol de campions fou així:

La Bisbal-Palamós, 3 a 1; Figueres-Olot, 3 a 3; Montgrí-La Escala, 4 a 1; Cassà-Farnés, 2 a 0.

Després d'aquests partits, la puntuació queda establerta així:

	PARTITS				GOLS		
	J.	G.	E.	P.	F.	C.	Punts
Figueres	6	4	2	0	19	8	9
La Bisbal	6	3	2	1	11	7	8
Palamós	6	3	1	2	15	12	7
Cassà	6	3	0	3	12	13	6
La Escala	6	3	0	3	12	15	6
Olot	6	2	0	4	16	14	5
Montgrí	6	0	2	4	5	17	2

La darrera jornada de la primera volta d'aquest interessant torneig es jugarà així: Palamós-Cassà; Farnés-Figueres; La Escala-La Bisbal i Olot-Montgrí.

La segona volta començarà el dia 14 del present i seguirà pel mateix ordre esmentat en els partits apuntats anteriorment però en el camp citat en segon terme: 21 i 28 Desembre 1930, 1, 4, 11 i 18 Gener 1931.

A. C. M.

VENC

KODAK de caixó, n.º 2, tamany de fotografia 6×9 ctms. com nou.

KODAK Pocket Junior, n.º 1, sèrie II, dispositiu autogràfic, tamany de fotografia 6×9 ctms., objectiu anastigmàtic f 7/7, obturador Kodex de quatre velocitats, com nou.

Ambdós a preus reduïts.

Raó: A l'Administració d'aquesta Revista.

AUTO en perfecte estat, i en disposició de marxa, i amb cinc rodes amb neumàtics completament nous. Per 700 Ptes. Facilitats de pagament amb petit augment.

Raó: Carretera a Girona, 27

Crònica Local

Poc després de tancar l'edició anterior arribà a nosaltres la trista nova del traspàs de la xamosa nena Na Maria Lluïsa Casagran Servià, filla de nostre bon amic En Miquel Casagran, Director dels «Ferrocarrils Econòmics Espanyols, S. A.».

L'acte de l'enterrament, que fou concorregutíssim, va palesar el condol i les generals simpaties que gosa la família en aquesta vila.

A. C. S.

Els terraplens amb plantes que per motiu d'evitar l'embrutament del peu de la barana del Passeig del Mar, van ésser fets l'estiu passat, han estat suats perllongats fins ran

de la carretera, al peu de les escales del Casino «La Unión».

En el començament del carrer de Munt va haver d'ésser enderrocada ràpidament una casa que presentava greu perill d'enrunament.

En el Col·legi de les Germanes Carmelites hi fou celebrada una exposició dels ornaments i objectes recentment adquirits per el culte en la nostra parroquial.

Al damunt de cada objecte hi estava indicat el preu de cost, com a satisfacció a les persones que amb llurs almoines han contribuït a costejar dits ornaments.

A Barcelona contragueren matrimoni el distingit jove palamosí N'August Pagès, advocat, amb la gentil Srta. Maria del Carme Bassols, d'Olot. Benaurances.

En el Casino «El Port» va haver-hi canvi de Junta, segons disposició reglamentària. Ha quedat constituïda en la següent forma: Josep Bardera, president; Juli Camós Capellà, tresorer; Gastón Cané, secretari; Carmel Ribas, vis-secretari; Joan Jordi Julià, Joan Pujolà, Geroni Carós, Roger Rotllan, Josep Oliu, Agustí Valls, Josep M.ª Gou, Rinaldo Serrat, Narcís Bach, vocals.

Les Escoles Nacionals de nois i noies van reprendre les classes per adults, de 7 a 8 del vespre, a primers de novembre.

Estan començades les obres d'instal·lació en el cloquer de l'Església parroquial, del nou rellotge de la vila, i es d'esperar que aviat quedarà inaugurat el seu funcionament

El concert I del curs VII de «l'Associació de Música» anà a càrrec del prestigiós «Quartet Garay», de Buda-Pest, institució d'arc meritíssima constituïda per primer i segon violins, viola i cel·lo.

Ens oferiren obres de A. Toni, Beethoven i Mozart, interpretades depurament i amb entusiasme gens comú.

L'auditori premià amb llargs aplaudiments la tasca dels artistes, i sortí satisfet com poques vegades de la sala de concerts.

La vigília de Tots Sants va quedar inaugurat el nou local del «Centre Econòmic», en la carretera a Sant Feliu, on mercès a l'espai dels locals, han pogut quedar bellament instal·lades les diferents dependències de la societat, que verament ha millorat de lloc, facilitant així la concurrència de bona part dels socis.

En el taller de cerralleria de Francisco Soler, va pendre mal greu en un braç, fracturant-s'el per dos punts diferents, un dels aprenents, que fou conduït ràpidament a una clínica de Barcelona per tal d'atendre a la seva curació.

Les obres d'urbanització del Carrer Major estan fent-se amb gran activitat, i ço fa pensar que per Nadal estaran acabades. Les aceres han estat fetes quasi a doble amplada, ço que facilitarà el trànsit a peu, però el rodal ha sortit perdent-hi i es farà necessària la direcció única.

Sobre la capella de Sant Antoni, de la església parroquial, hi ha estat col·locat un artístic rossetó de vidres en colors, amb l'imatge de Sant Damas, papa, i fill d'Argelaguer (Olot).

Anuncieu a MARINADA

D'espectacles de vàlua ja podem dir que en nostra vila s'en ha perdut la mena. En aquesta tongada sols havem pogut fruit de «La cançó de l'emigrant» comèdia de Teixidor Elías representada en el Carme per la companyia Mestres Querol.

L'obra bastant magre, i la companyia no reeixí tampoc en la interpretació. El públic molt escàs.

En la capella particular de casa els Srs. Ribera, contragueren matrimonial enllaç el distingit jove En Santiago Camós amb la gentil senyoreta Carme Costa Ribera. Després de la cerimònia fou servit un banquet als convidats, en el nou Hotel Bella Vista, acabat el qual sortiren els nuvis en viatge de noces.

Benaurances.

Per demà està anunciat un acte de propaganda de «Palestra», l'agrupació barcelonina, quina delegació a Palamós s'ha constituït fa pocs dies.

Per el Sr. Bisbe de la diòcesi ha estat autoritzat l'enderroc del cementiri vell, emplaçat darrera el Padrò, i amb tal motiu ha estat donat un plaç de 3 mesos als interessats que vulguin extreure'n despulles per a traslladar-les al cementiri nou.

J. Cabarrocas-Lluch

Tràfic Internacional
Agent de Duanes Col·legiat

Cases a:

Port-Bou - 4 CARRER TEATRE

Cerbère - AVENUE JOFFRE.

Irún - 3 PLAÇA PI MARGALL 3

Hendaye - AVENUE DE LA GARE

Casa central:

Via Layetana, 28

BARCELONA

Telèfon 18767

TELEGRAMES

CabarrocasLluch

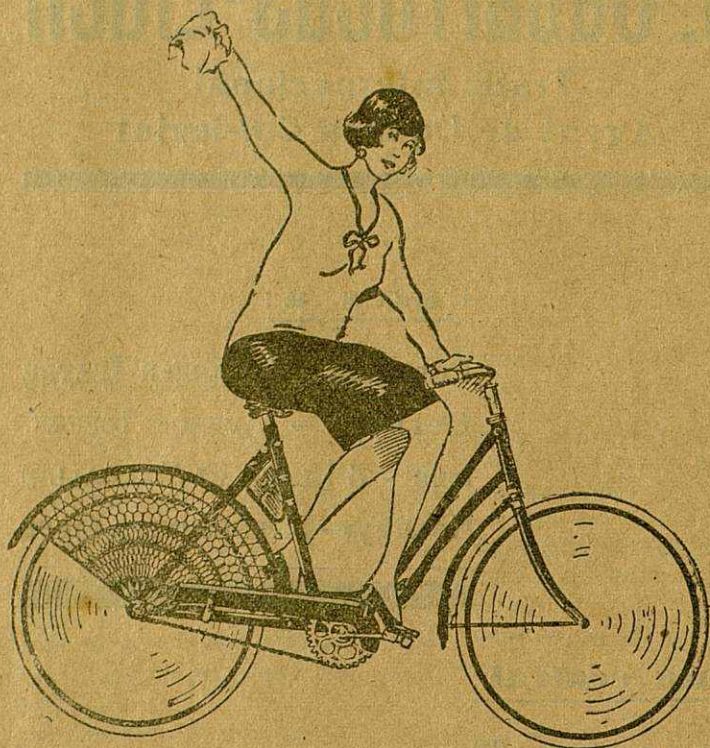
Clave A B C 6.ª edició

Corresponsals a Paris:

Transports Internationaux Schenker & C.º

59 Boulevard de Strasbourg - Paris.

SANROMÀ

CICLES-MOTOS-ESPORTS

Accessoris - Recanvis - Reparacions

Demani el catàleg corresponent a:

A. SANROMÀ

BALMES, 62 - Telegrames: CICLOSANROMÀ

Telèfon 12303

BARCELONA

Royal Sport - Bar

CAFE i LICORS : Begudes de les millors marques

Carrer Eixamplis :: PALAMOS

ANIS DEL TIGRE
EL REI DELS ANISSATS

PROVEU-LO,
SENS DUBTE ÉS EL MILLOR

ENRIC LLADÓ

ARENYS DE MUNT
(BARCELONA)

EMILI
NOYA

Instal·lacions
per aigua, gas i
electricitat.

reparacions
de Maquinària

Carrer Major

FUNDICIÓ i Tallers mecànics i elèctrics

Tomàs, Solés i Cia., en Cta.

 CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA
Telèfon Urbà n.º 242 Telèfon interurbà per a conf. n.º 6

Hotel i Café TRIAS

SITUACIÓ IMMILLORABLE,
DAVANT DE LA MAR, DE
L'ESTACIÓ, DEL PASSEIG
I AL COSTAT DE L'ADMINISTRACIÓ D'AUTOMOBILS

Garatz

HABITACIONS CONFORTABLES :: ESPLENDID SALÓ-
MENJADOR ::
MAGNIFICA SALA DE BANYS
D'AIGUA DE MAR I DOLÇA

Teléf. 35

On parle français

Englis spoken

Casa fundada en 1852

Sastreria Prat S. A.

Trajos del pais i anglesos

Teléfon 11267

Ronda de St. Pere, 7, ent.

Barcelona

Maquinària i articles

**PER LES ARTS
DEL LLIBRE**

Tipus d'impremta. — Filets de coure. — Papers JOHANNOT — Fustatge per a impremta. — Imposicions de ferro i de metall d'impremta. — Numeradors de ma i de platina — Màquines de cosir amb corxets i fil-ferro rodó i plà sistema GEBLER per impremtes. Encuadernacions i Fàbriques de Caixes de cartró — Les millors Màquines de cosir amb fil textil sistema EGGER. — Instal·lacions completes d'impremtes. — Màquines noves i RECONSTRUïDES per IMPREMTA, LITOGRAFIA I ENQUADERNACIO.

Rambla de Catalunya, 91 - Teléfon 3275 A.
Telegrams "Arteibro".

Casa C. Gorchs i Esteve a Barcelona